

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

- เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่ อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณ
- เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณ จำแนกตามระดับการศึกษา ตำแหน่งและองค์การบริหารส่วนตำบล
- เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตพื้นที่ อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตในการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วน ตำบล 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 299 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหาร รวม 36 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 9 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 18 คน เลขาธนุการนายก อบต. 9 คน จำนวน 36 คน

2.2 สมาชิกสภา อบต. จำนวน 236 คน

2.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน คือ พนักงานส่วนตำบลรวม 27 คน ประกอบด้วย ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 9 คน หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 9 คน และหัวหน้าส่วนโยธา จำนวน 9 คน จำนวน 27 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 แห่ง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

เมษายน – พฤษภาคม 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ตำแหน่งและสังกัดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 28 ข้อ

ส่วนที่ 3 ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข กระบวนการงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นคำแนะนำแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร ส่วนตำบล เขตพื้นที่อำเภอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนตำบล สรุปได้ว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 299 คน ส่วนใหญ่ใน การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 เป็นสามัญศึกษา อป.ต. จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9 และอญฯ อป.ต. คลองขาม จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

2. ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า

2.1 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการจัดทำงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการควบคุมงบประมาณ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

2.1.1 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่ อำเภอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการจัดสรรงบประมาณคงคลุมทุกพื้นที่ ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการนำปัญหางบประมาณแต่ละปีมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อหาข้อบกพร่องในการจัดทำ งบประมาณ

2.1.2 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วน ตำบล ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่ อำเภอ ヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ด้านการอนุมัติงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คณะผู้บริหารเสนอร่างข้อบัญญัติกันตามหัวเวลาที่กำหนด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการප്രอคุตเพื่อพิจารณาตรวจสอบงบประมาณในการประชุมทุกรั้ง

2.1.3 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการประชาสัมพันธ์รายรับรายจ่ายประจำปีให้ประชาชนทราบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเตรียมเอกสารถูกต้องตามระเบียบทางราชการ

2.1.4 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล เขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการรายงานแสดงฐานะการเงินส่างให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเพื่อควบคุมการใช้งบประมาณ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการควบคุมและตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณ เช่น การจัดทำบัญชีรับ - จ่าย และประกาศให้ประชาชนทราบ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกระดับการศึกษา ตำแหน่งและองค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกระดับการศึกษา พぶว่า ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณโดยรวมไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นโดยรวม

บุคลากรที่มีระดับการศึกษาระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยรวมบุคลากรที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์กรบริหารส่วน ตำบล จำแนกตามตำแหน่ง พนวจ ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วน ตำบล จำแนกตามตำแหน่ง พนวจ ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วน ตำบลเขตพื้นที่อำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภา อบต. และพนักงานส่วนตำบล มีระดับความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกัน โดย ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยรวมบุคลากรที่มีตำแหน่งสมาชิกสภา อบต. มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยรวมบุคลากรที่มีตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์กรบริหารส่วน ตำบล จำแนกตามองค์กรบริหารส่วนตำบล พนวจ บุคลากรที่ปฏิบัติงาน จำแนกตามองค์กร บริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยรวมบุคลากรที่อยู่ อบต. หัวจัวง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยรวมบุคลากรที่อยู่ อบต. เว่อ มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์กรบริหาร ส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่สูงสุด ไปหาต่ำสุด แยกในแต่ละด้านดังนี้ คือ

ด้านการจัดทำงบประมาณ พนวจ ควรมีการจัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมทุก การกิจกรรม ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ

ด้านการอนุมัติงบประมาณ พนวจ ในการอนุมัติงบประมาณควรดำเนินดึงความ จำเป็นและความต้องการในชุมชน

ด้านการบริหารงบประมาณ พนวจ ควรมีการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนงานหรือ ตามข้อบัญญัติงบประมาณที่ตั้งไว้ ควรใช้งบประมาณตามที่มีในข้อบัญญัติงบประมาณ ไม่ควรมี การโอน แก้ไข เปลี่ยนแปลงงบประมาณมากเกินไป

ด้านการควบคุมงบประมาณ พนวจ ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายให้สกัด ท้องถิ่นและประชาชนได้รับทราบ ควรมีการจัดทำประชาวิชากรณ์เพื่อให้รับทราบความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะจากประชาชน

5. ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่อำเภอ
ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้
ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
พบว่า การจัดทำงบประมาณประจำปี เมื่อมีการตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณแล้ว มีการโอนแก้ไข^{แก้ไข}
เปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติงบประมาณ จึงทำให้ข้อบัญญัติงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนงาน
โครงการที่วางไว้ ซึ่งบางครั้งมีการโอนตั้งจ่ายใหม่ ทำให้การงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพเท่าไหร่
นัก ซึ่งสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
พบว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจ
เป็นเพราะบางโครงการไม่มีในข้อบัญญัติ จึงมีการโอนแก้ไขเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สามารถตั้งจ่ายได้
และ แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า
สำหรับแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อไม่ให้มีการโอนแก้ไข เปลี่ยนแปลงข้อบัญญัติงบประมาณ น่าจะ
มาจากการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ ควรมีการพิจารณาในการตั้งงบประมาณให้ครอบคลุมทุก
ด้าน เพื่อให้มีการเบิกจ่าย เป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหาร
ส่วนตำบลพื้นที่อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การ
บริหารส่วนตำบล พบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลพื้นที่
อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการ
จัดทำงบประมาณ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการ
บริหารงบประมาณ ด้านการควบคุมงบประมาณ โดยพิจารณาใน แต่ละด้าน คือ ด้านการจัดทำ
งบประมาณ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า กระบวนการงบประมาณขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอ ยางตลาด ได้มีการดำเนินการตามกระบวนการงบประมาณ ซึ่งเป็นไป
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณของกรุงรัตนโกสินทร์ท้องถิ่น
พ.ศ. 2541 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจในด้านการจัดทำงบประมาณเป็น
อย่างดี เป็นไปได้ว่าการจัดทำงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณครอบคลุมทุกพื้นที่และการ
จัดทำงบประมาณสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารมีการเสนอแผนงานและ
โครงการเพื่อจัดทำงบประมาณมีความเหมาะสม สำหรับอีก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการ

อนุมัติงบประมาณ ซึ่งจากการศึกษา ในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประชุมผู้ติดต่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณค่อนข้างน้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีมติเห็นชอบ ข้อบัญญัติงบประมาณตามที่คณะกรรมการเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถาบันค์การบริหารส่วนตำบล มีการทดลองทำความเข้าใจในการจัดทำร่างข้อบัญญัติ งบประมาณ ใน การประชุมแต่ละครั้งส่วนในด้านการประชาสัมพันธ์การจัดทำ ข้อบัญญัติงบประมาณให้ประชาชนทั่วไปรับทราบยังมีการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย ด้านการบริหารงบประมาณ จะเห็นได้ว่า การจัดซื้อจัดจ้าง ยังพบว่า การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างยังมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารค่อนข้างน้อย อีกทั้งการเบิกจ่ายตามถูกต้อง ก็ยังมีความล่าช้า ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่า งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่ง ได้รับงบประมาณตามห่วงไตรมาส ซึ่งไม่มีความแน่นอนว่า รัฐบาลจะอุดหนุนงบประมาณในเดือน ใด ฉะนั้นการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการเบิกจ่ายงบประมาณ จึงไม่ตรงตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งอาจ มีความล่าช้า ส่วนด้านการควบคุมงบประมาณ จะเห็นได้ว่า การควบคุมรายได้และการใช้จ่าย งบประมาณเมื่อต้นปีงบประมาณยังมีอยู่น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่รัฐจัดสรรงบประมาณให้ แต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลมีความไม่แน่นอนในห้วงระยะเวลา ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมา แก้วกิตติ (2547 : 65 - 70) ได้ศึกษา การจัดทำงบประมาณ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด พนบว่า ในภาพรวมการจัดทำงบประมาณ รายจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิภา รัตตะเวทิน (2547 : 89-92) ได้ทำการศึกษา การงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตอำเภอทางตอน จังหวัด กาฬสินธุ์ พนบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ผลการศึกษามาไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล มากกว (2550- 135) ได้ศึกษา การงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ กิ่งอำเภอตอนบน จังหวัดกาฬสินธุ์ พนบว่า การงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ กิ่งอำเภอตอน บน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขต พื้นที่อำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วน ตำบล จำแนกตามระดับการศึกษาและตำแหน่ง พนบว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วน ตำบลเขตพื้นที่อำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิภา รัตตะเวทิน (2547 : 89-92) ได้ทำการศึกษา การงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตอำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ พนบว่า การงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่เขตอำเภอทางตอน จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อจำแนกตาม

การศึกษาและดำเนินการนี้ที่ของคณะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านความคิดเห็นการงบประมาณในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามสังกัด พนบฯ ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภออย่างตลาด อญฯ ในระดับปานกลาง มีเพียงความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในเขต อบต. หัวจว. ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออย่างตลาด ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อกระบวนการงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในแต่ละท้องถิ่นมีกระบวนการงบประมาณเป็นไปตามระเบียบท่องราชการหรือตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งการปฏิบัติเป็นไปแนวทางเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

3.1 ควรมีการจัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมทุกการกิจกรรม

3.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณ

งบประมาณ

3.3 ในการอนุมัติงบประมาณควรคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการในชุมชน

3.4 ควรมีการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนงานหรือตามข้อบัญญัติงบประมาณที่ตั้งไว้

3.5 ควรใช้งบประมาณเตามที่มีในข้อบัญญัติงบประมาณ ไม่ควรมีการโอน แก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณมากเกินไป

3.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์รายรับ-รายจ่ายให้ส่วนราชการท้องถิ่นและประชาชนได้รับทราบ

3.7 ควรมีการจัดทำประมวลผลเพื่อให้รับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อำเภออย่างตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจเป็นประโยชน์ต่อองค์กรบริหารส่วนตำบล ดังนี้

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อันเกอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีต่อกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากการศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการความคุณงบประมาณ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรนีประชารัฐพัฒนารายงานแสดงฐานะการเงิน สภาพภาระการบริหารส่วนตำบลและความคุณและตรวจสอบการมีใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในข้อบัญญัติ มีแผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบของทางราชการกำหนดเพื่อความคุ้มการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนฯ มีการควบคุมการใช้งบประมาณตามระเบียบของทางราชการ มีการควบคุมและตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณ เช่น การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย และประกาศให้ประชาชนทราบ มีการควบคุมรายได้และการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อันเกอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อจะได้ทราบถึงข้อกพร่องในกระบวนการงบประมาณ รวมถึงปรับปรุงกระบวนการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเขตพื้นที่อันเกอヤงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อจะได้ทราบถึงการบริหารจัดการงบประมาณ รวมถึงแนวทางการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ